

СТАНОВИЩЕ

по процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
в Област на висше образование: 1. Педагогически науки
Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)
Докторска програма „Специална педагогика на английски език“
тема „Обучение по математика на ученици с лека умствена изостаналост в гимназиален етап на обучение“,
автор Панайотис-Христос Константинос Трихас,
редовен докторант във Факултета по науки за образованието и изкуствата, СУ
“Св. Климент Охридски“

1. Общо представяне на процедурата

Настоящото становище е изготвено в качеството ми на член на научно жури, което е вписано в Регистъра на СУ “Св. Климент Охридски“ под № 48/26.04.2023 г. и е узаконено със Заповед № РД 38-222 от 28.04.2023 г. на Ректора на СУ “Св. Климент Охридски“ – проф. дфн Анастас Герджиков (подписана електронно от Елиза Петрова Стефанова), на основание чл. 4 и чл. 25 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), съгласно чл. 2, ал. 8 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 5, ал. 12 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, както и въз основа на Решение от 26.04.2023 г. (Протокол № 5) на Факултетния съвет на Факултета по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ), във връзка с процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование: 1. Педагогически науки; Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика); Докторска програма с обучение на английски език, тема „Обучение по математика на ученици с лека умствена изостаналост в гимназиален етап на обучение“ с автор Панайотис-Христос Константинос Трихас, редовен докторант във ФНОИ с научен ръководител проф. дпн Милен Замфиров Замфиров.

Не са установени процедурни нарушения.

2. Общо представяне на кандидата

Представените от докторанта документи по процедурата дават възможност за обективна и пълна оценка в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, както и Правилниците на СУ „Св. Климент Охридски“ и ФНОИ.

Панайотис-Христос Константинос Трихас е гръцки гражданин. Той е роден на 6 февруари 1984 г. През 2008 г. е придобил бакалавърска степен по математика в Университета Аристотел в Солун. Притежава познания по алгебра, теория на числата, математическа логика, математически анализ, геометрия, числени методи и компютърни науки, статистика и изследване на операциите. През 2010 г. е сертифициран със специално образование в Университета Македония в Солун, изучавайки проблемите на инвалидите и специалните образователни изисквания от гледна точка на философията, социологията и психологията. Това му помага да прилага целенасочени съвременни теоретични знания в практиката във връзка с обучението на ученици със специални образователни потребности, да си сътрудничи успешно с родители и професионалисти в помощ на нуждаещите се в това направление. Панайотис Трихас е изучавал: индивидуална инвалидност, теория и практика на аутизма, оценяване на ученици със специални потребности, подпомагане на такива ученици и др. През 2012 г. е придобил магистърска

степен в Университета в Съндерланд, Великобритания, като е изучил различни подходи за успешно обучение на ученици със специални образователни потребности. През 2019 г. е придобил втора магистърска степен в Международния университет в Солун, а през 2022 г. и трета магистърска степен по обучение на възрастни в Свободния университет в Патрас, Гърция. В периода 2013-2014 г. Панайотис Трихас е бил учител по математика в Първа гимназия в Солун, където е отговарял за учениците със специални образователни потребности и е обучавал ученици с дислексия, умствени дефицити и ментално изоставане. В периода 2014 – 2015 г. е бил учител по математика в Трето училище в Ретимно, Гърция и професионалните му задължения са били аналогични. Същото се отнася и за периода 2015 – 2022 г., когато е учителствал последователно в Giannitsa, Aridaia, Foustani, Alexandria, Thessaloniki и Edessa.

3. Актуалност на проблематиката на дисертационния труд

Учениците с умствена изостаналост показват намалени когнитивни умения и в много случаи интересът им към учене е незначителен. Важна задача пред тези, които участват в тяхното обучение, е да характеризират пречките и да създадат условия за повишаване на интереса. В дисертационния труд са изследвани техниките на преподаване на математика на ученици с лека умствена изостаналост. Фокусът е върху преподавателите и учениците в гимназиите. Разгледаната проблематика и направените изводи го правят актуален и значим.

4. Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен на английски език и е с обем 192 страници. Той се състои от 5 глави, заключение и литература с 49 заглавия на английски език. Представени са и 56 таблици. Глава 1 „Обучение по математика“ включва 4 параграфа, посветени на бихейвиоризма и конструктивизма, социално-културните подходи, естеството на математиката и ролята на учителя. Отново в 4 параграфа Глава 2 „Ученици с умствена изостаналост – определения и общи характеристики“ разглежда характеристиките на децата с умствена изостаналост, характеристиките във връзка с учебния процес, образователната намеса и интервенцията, както и характеристиките по време на гимназиалното образование на учениците с умствена изостаналост. Глава 3 „Образование на ученици с умствена изостаналост“ е разделена на 5 параграфа, в които са включени образователни характеристики, съдържание на образователните програми, учебно съдържание, интердисциплинарно сътрудничество и сътрудничество между училището и семейството. В Глава 4 „Обучение по математика на ученици с умствена изостаналост“ са включени 2 параграфа. В единия се разглежда ролята на учителите по математика за оптимална организация на учебния процес за постигане на най-високи нива на резултатите на учениците, а във втория – съответно математически понятия и умения. В петте параграфа на Глава 5 „Методология“ са разгледани целите на дисертационния труд и изследователските въпроси в него, направена е извадка на изследваното, включваща 100 гимназиални учители, които преподават математика на ученици с лека умствена изостаналост. Описани са инструментите и са анализирани данните с помощта на статистическия пакет SPSS v.25, използван е тестът хи-квадрат, както и кростабулационен анализ.

5. Научнотеоретични и практико-приложни приноси

Липсват ясно формулирани приноси на дисертационния труд. Описателно може да се твърди, че научнотеоретичните и практико-приложните приноси са свързани с изучаване техниките на преподаване на математика на ученици с лека умствена изостаналост и повлияването им от нивото, на което се преподават стратегии за учене, както и от нивото на корекции в преподаването въз основа на резултати от тяхното оценяване. Установено е, че се използват материали за надзор, за информация в началото относно целта на съответния урок и обобщаване в края, като се използват когнитивни карти и анализ на процеса на изпълнение. При осъществяване на корекции на преподаването се дава възможност за активно участие на учениците чрез оценяване и използване на техни предишните знания, като отговорите и коментарите се интегрират в практическото обучение. Без съмнение, направените изводи притежават високо ниво на полезност.

6. Автореферат

Авторефератът е съобразен със съдържанието на дисертационния труд и позволява да се направи точна положителна оценка за неговите качества, актуалност и целесъобразност.

7. Публикации по темата на дисертацията (съдържание и изпълнение на наукометричните изисквания)

Представени са общо 7 публикации по темата на дисертационния труд. Те са на английски език, като 6 от тях са самостоятелни и 1 е в съавторство с научния ръководител. Осигурена е апробация на получените от докторанта резултати, които са негово лично дело. Не е установено плагиатство и са изпълнени изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

8. Лични впечатления

Не познавам лично докторанта.

9. Бележки, препоръки и въпроси

Препоръките ми са свързани с необходимостта от ясна формулировка на претенциите на докторанта за приносите в дисертационния труд.

10. Заключение

От изложеното се вижда, че Панайотис-Христос Константинос Трихас е стойностен специалист в професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика). Притежава необходимата подготовка и възможности за провеждане на самостоятелни научни и научнопрактически дейности. Това ми дава основание да заключа, че неговите качества и качествата на дисертационния му труд удовлетворяват изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, както и Правилника на Софийски университет “Св. Климент Охридски”, предявявани към кандидати за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Ето защо **давам своята положителна оценка** за проведеното изследване и предлагам на почитаемото научно жури **да присъди** образователната и научна степен „доктор“ на Панайотис-Христос Константинос Трихас в Област на висше образование: 1. Педагогически науки; Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

София, 10 юни 2023 г.

Изготвил становището:



(проф. дпн Сава Гроздев)